

LECH ALEKSY SUCHOMŁYNOW
Berdiańsk

Działalność Centrum Języka i Kultury Polskiej w Berdiańsku

Centrum Języka i Kultury Polskiej jest jednostką strukturalną Katedry Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Managementu i Biznesu w Berdiańsku. Centrum zostało założone w 2004 r. przez władze Uniwersytetu i Zarząd Główny Polskiego Kulturalno-Oświatowego Towarzystwa „Odrodzenie” w Berdiańsku w związku z dużym zainteresowaniem kulturą polską ze strony studentów tej uczelni oraz przedstawicieli środowiska polonijnego. Warto wspomnieć, że na pięciu wydziałach uczelni, w tym na Polsko-Ukraińskim Wydziale Społeczno-Gospodarczym, język polski jako drugi język obcy wprowadzono już w 1998 roku.

Zgodnie z przyjętymi zasadami podstawowymi zadaniami Centrum zawartymi w statucie są:

- organizowanie, prowadzenie zajęć z języka, literatury, kultury i historii polskiej dla studentów Uniwersytetu Managementu i Biznesu w Berdiańsku i miejscowej Polonii;
- organizowanie i prowadzenie konferencji, sympozjów, kongresów, badań naukowych i innych przedsięwzięć o charakterze naukowo-oświatowym sprzyjających popularyzacji wiedzy o Polsce, jej kulturze, nauce i sztuce;
- zachęcanie naukowców pochodzenia polskiego i wszystkich zainteresowanych do działalności na rzecz odrodzenia polskiej myśli naukowej na terenie Ukrainy; popularyzacja osiągnięć uczonych polskich i polonijnych;
- przygotowywanie prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych o tematyce polskiej;

- wydawanie zbiorów prac naukowych i materiałów pokonferencyjnych;
- nawiązywanie współpracy z polskimi organizacjami i ośrodkami edukacyjnymi na Ukrainie i w Polsce w celu prowadzenia wspólnej działalności.

Zadaniem Centrum jest nie tylko zapoznavanie młodzieży akademickiej z historią, kulturą polską i nauka języka polskiego, lecz znacznie szerszej pojęcia edukacja. Kadra szkoły, w oparciu o wieloletnie doświadczenie w pracy dydaktycznej, dąży do zmotywowania młodzieży do nauki w szerokim tego słowa znaczeniu oraz do osiągania sukcesów. Dzięki połączeniu najlepszych cech standardów edukacji rodzimej i światowej, studenci pobierają gruntowną edukację oraz zdobywają dodatkowe umiejętności, które zwiększą ich szanse na rynku pracy w przyszłości. Połączenie najlepszych elementów różnych systemów daje widoczne efekty. Ważną rolę uzupełniającą procesu dydaktycznego odgrywają wybrane elementy polskiego standardu edukacji w zakresie metodyki nauczania.

Kadrę nauczycielską tworzą wykwalifikowani lektorzy po studiach lingwistycznych. Stwarza to uczelni warunki do podnoszenia poziomu kształcenia studentów i optymalizowania pracy. Kadra Centrum składa się z trzech doktorów i dwóch magistrów, którzy systematycznie doskonalą swoje umiejętności zawodowe na uniwersytetach Warszawy, Krakowa, Poznania, Rzeszowa, Lublina, Katowic i Kijowa. Obok nauczycieli akademickich, zatrudnionych na umowę o pracę, Centrum regularnie zaprasza na wykłady gościnne naukowców i specjalistów z Polski.

Oprócz działalności dydaktycznej, Centrum prowadzi również działalność naukową. Centrum jest współorganizatorem konferencji i paneli naukowych, a także bierze czynny udział w badaniach, prowadzonych wspólnie z czołowymi placówkami naukowymi w Polsce i na Ukrainie, czego przykładem jest między innymi ścisła współpraca z Instytutem Slawistyki Polskiej Akademii Nauk i Katedrą Polonistyki na Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki w Kijowie, a także liczne projekty naukowe i publikacje wydawane na Ukrainie i w Polsce. W jego dorobku naukowym znajduje się ponad trzydzieści artykułów, w tym wydawnictw książkowych (co stanowi ponad 70 arkuszy wydawniczych). Na szczególną uwagę zasługują następujące publikacje:

1. R. Korsowiecka, L. Suchomłynow *Rosyjsko-polsko-ukraiński słownik leksyki biznesu*, Donieck 2006. Słownik ten to rodzaj leksykonu społeczno-gospodarczego z krótkimi definicjami oraz dużą liczbą wyrazów pochodnych, które nie wymagają samodzielnych definicji. Szczególną uwagę zwrócono na aktualność słownictwa fachowego z dziedziny

ekonomii, prawa, polityki i informatyki. W słowniku uwzględniono polisemię wyrazów, liczne neologizmy oraz zapożyczenia z języka angielskiego. Można powiedzieć, że jest to „słownik podręczny”, dostarczający podstawowych informacji, do których dzięki niemu można szybko dotrzeć.

2. L. Suchomłynow *Polsko-ukraińskie pogranicze kulturowe w prozie Jarosława Iwaszkiewicza (topika i funkcjonalność)*, Donieck 2006. Twórczość autora *Stany i chwały* jest przedmiotem badań wielu naukowców z Rosji, Ukrainy, Szwajcarii i innych krajów, natomiast brak jest gruntownych prac, poświęconych problemowi relacji Ukrainy i Iwaszkiewicza. Historycy literatury w fundamentalnych opracowaniach o życiu, artyzmie czy estetyce tego autora tylko epizodycznie uwzględniali kwestię ukraińskości „przybysza ze Wschodu”. Ta monografia pozwala na sprecyzowanie i ocenę roli Ukrainy jako źródła twórczej inspiracji.
3. L. Antoszka, H. Krasowska, P. Syheda, L. Suchomłynow *Socjolingwistyka*, Donieck 2007. Jest to praca zbiorowa, przygotowana wspólnie z pracownikami Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, która przedstawia sobą syntezę europejskiej, polskiej, ukraińskiej i rosyjskiej myśli naukowej w tej dziedzinie. Pod tym względem jest to pierwsze tego typu wydanie.
4. L. Suchomłynow *Pogranicza kultur. Nowe spojrzenie na stary problem*, Donieck 2008. Rozprawa jest poświęcona zagadnieniom pograniczności, wielokulturowości, a także heterogeniczności kultury polskiej. Autor analizuje penetrację kulturową i interferencję językową na pograniczu polsko-ukraińskim, polsko-tureckim i polsko-rumuńskim w kontekście binarnych dychotomii centrum-peryferie, swój-obcy.

W 2005 r. Centrum zorganizowało konferencję naukową *Współczesne problemy filologii i kultury słowiańskiej*, w której udział wzięli naukowcy z całej Ukrainy oraz z uczelni polskich. W latach następnych wspólnie z Instytutem Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Uniwersytetem Rzeszowskim zostały zorganizowane panele dyskusyjne, poświęcone mechanizmom funkcjonowania polsko-ukraińskiego pogranicza kulturowego.

Środowisko studenckie i naukowe w Berdiańsku korzysta również z możliwości stwarzanych przez państwo polskie. Współpraca z miejscowym Towarzystwem Polaków i Departamentem ds. Współpracy z Zagranicą Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pozwala na wysyłanie każdego roku na polskie uczelnie studentów i młodzieży pochodzenia polskiego. Tematyka

tych wyjazdów jest zawsze podobna. Zazwyczaj realizowane są tam zajęcia dotyczące europejskiego dziedzictwa kulturowego, polskiej sztuki, współczesnej kultury i literatury polskiej. Pracownicy Centrum odbywają indywidualne staże naukowo-dydaktyczne.

Centrum, które mieści się w dwóch dużych salach, jest wyposażone w sprzęt audiowizualny, zestaw satelitarny, posiada ksero, cztery zestawy komputerowe, laptop i in. Właśnie tu, dzięki Konsulatowi RP w Charkowie, powstaje pierwsza polska biblioteka na Ukrainie Wschodniej, która jest atutem i rękojmią skuteczności Centrum. Biblioteka należy do systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu. Powstała i prowadzi swoją działalność głównie w celu realizacji potrzeb dydaktycznych i naukowych Centrum, w miarę możliwości udostępniając swoje zbiory również innym użytkownikom. Zbiory biblioteki, kształtowane zgodnie z profilem jednostki nadrzędnej, obejmują głównie: literaturę naukową dotyczącą językoznawstwa, bogaty zbiór podręczników do nauki języka polskiego jako obcego, w tym materiały na nośnikach elektronicznych, polską literaturę piękną wraz z opracowaniami, materiały dotyczące polskiej kultury, sztuki, historii, geografii i emigracji, liczne pozycje o treści ogólnoinformacyjnej, takie jak słowniki językowe, encyklopedie, bibliografie lub informatory biograficzne, mapy ścienne (historyczne i geograficzne), zbiór filmów polskich i o Polsce na kasetach VHS i płytach DVD. Księgozbiór Centrum liczy obecnie ok. 5000 woluminów.

Wszechstronnie wspierane przez Senat RP, Fundację Pomoc Polakom na Wschodzie, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oraz Fundację Semper Polonia, Centrum Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Managementu i Biznesu staje się prężnym regionalnym polonistycznym ośrodkiem naukowo-dydaktycznym.